Datum vergadering	23 december 2021
Omschrijving agendapunt	Transitievisie Warmte en Regionale Structuur Warmte
Portefeuillehouder	Wethouder M.P.E. de Feijter

Samenvatting

Om uitvoering te geven aan het in het klimaatakkoord afgesproken doel de gebouwde omgeving aardgasvrij te maken zijn de Transitievisie Warmte en Regionale Structuur Warmte opgesteld.
De energievraag willen we op een duurzame manier gaan invullen. Op regionaal niveau is dit uitgewerkt in de vorm van de Regionale Energiestrategie 1.0 (RES 1.0). Onderdeel van de RES 1.0 is de Regionale Structuur Warmte (RSW), waarmee we de regionale beschikbare warmtebronnen, het verdeelvraagstuk van warmte binnen de regio, de benodigde infrastructuur, de ruimtelijke impact en kosten in beeld brengen.
Op gemeentelijk niveau doen we dat in de vorm van de Transitievisie Warmte (TVW), die elke gemeente uiterlijk eind 2021 moet vaststellen. De TVW beschrijft hoe de gemeente samen met stakeholders de warmtevraag in de gebouwde omgeving op een duurzame manier kan invullen en in welk tempo dat zal verlopen. De uitvoering zal middels wijkuitvoeringsplannen op basis van deze visie uitgevoerd worden. De Transitievisie Warmte en Regionale Structuur Warmte zijn gereed en wordt aan de raad aangeboden voor vaststelling.

Aan de raad,

Aanleiding
In 2015 is in Parijs het klimaatakkoord gesloten. Doel van dit akkoord is de wereldwijde CO2 uitstoot met 49% te reduceren in 2030 en met 95% te reduceren in 2050 (t.o.v. 1990). Dit akkoord moet uiteraard worden vertaald naar nationaal, regionaal en lokaal beleid. Dit betekent onder andere dat we verkennen hoe deze CO2-reductie in de gebouwde omgeving, in onze wijken en dorpen, gerealiseerd kan worden.

Zowel in het Investeringsprogramma ‘Naar een duurzaam Nederland’, het klimaatakkoord, als het Inter Bestuurlijk Programma (IBP) worden deze doelstellingen omschreven. In het IBP wordt dit als volgt verwoord:

Bij de invulling van de klimaatdoelstellingen voor de gebouwde omgeving ligt een grote rol voor de medeoverheden, met een regierol voor gemeenten op het gebied van aardgasvrije buurten en wijken. Met het oog daarop is de inzet dat alle gemeenten voor 31 december 2021 een planning vaststellen in de gemeenteraad voor de transitie van de gebouwde omgeving naar aardgasvrij (woningen, maatschappelijk- en commercieel vastgoed) gericht op een CO2-arme gebouwde omgeving in 2050. Voor alle buurten die voor 2030 van het aardgas af gaan is in 2021 ook bekend wat het alternatief voor aardgas is.

Vanuit de samenwerking in de Regionale Energie Strategie is tot een gezamenlijk Zeeuws proces gekomen waarbinnen we de Transitievisie hebben ontwikkeld. Op 19 mei 2021 hebben wij u middels een brief geïnformeerd over de voortgang. Op 13 september 2021 heeft bureau Over Morgen een toelichting gegeven tijdens de informatieve raadsvergadering. De TVW is nu gereed.

Achtergrond

Regionale Structuur Warmte (RSW)
De Transitievisie is een gemeentelijke visie. Om te bepalen welke warmtebronnen beschikbaar zijn hebben wij niet alleen naar gemeentelijke warmtebronnen gekeken. Sommige warmtebronnen kunnen in de toekomst namelijk een bovengemeentelijk potentieel hebben. In de RES 1.0 hebben wij deze al eens geïnventariseerd. Wij hebben deze inventarisatie in de afgelopen periode geactualiseerd. Dit is

samengebracht in de RSW waarin wij tevens een aantal procesafspraken en een afwegingskader hebben opgenomen dat we hanteren bij het gebruik van regionale warmtebronnen.

Transitievisie Warmte
Op basis van de huidige informatie is onderzocht wat het meest logische transitiepad is voor de wijken en dorpen in onze gemeenten. Op basis van de huidige stand der techniek, de laagst maatschappelijke kosten en andere uitgangspunten die we gezamenlijk bepaald hebben. Wij benoemen nu nog geen gebieden waar de komende jaren woningen van het aardgas worden gekoppeld. Wij zetten allereerst in op energiebesparing en communicatie zowel op lokaal als in regionaal verband.

Gezien de lage dichtheid van huishoudens en het ontbreken van geschikte warmtebronnen lijkt de realisatie van een lokaal warmtenet nog niet haalbaar. Sluis beschikt namelijk niet over restwarmte. Voor Sluis ligt het meest voor de hand om eerst de warmtevraag zoveel mogelijk te reduceren (door het nemen van geen-spijt maatregelen op natuurlijke momenten) en waar mogelijk over te schakelen op hybride systemen. De resterende warmtevraag kan hier op termijn worden ingevuld met duurzaam gas. Duurzame gassen (groen gas, biogas en waterstof) zullen een belangrijke rol gaan spelen op plaatsen waar volledige elektrificatie (nog) niet mogelijk is. Voorzien is dat slechts een gering volume beschikbaar is en dat hiervoor regionale strategische keuzes moeten worden gemaakt.

Ook is het mogelijk dat de hybride systemen uiteindelijk worden vervangen door volledig elektrische systemen. In sommige nieuwere woningen/wijken (< 2005) ligt een transitie naar all-electric oplossingen het meest voor de hand.

In alle gevallen geldt dat de TVW een dynamisch document is en minimaal iedere vijf jaar wordt herijkt. Wij willen waar mogelijk regionaal samenwerken en streven er naar onze inwoners en bedrijven actief te betrekken.

Regionale Structuur Warmte
In de RSW staan de warmtebronnen met een bovenlokale potentie omschreven alsook waar hoe en op welke wijze deze ingezet kunnen worden. Om te voorkomen dat die warmtebronnen onbenut blijven of dat er juist knelpunten voor gebruik hiervan ontstaan kan bovengemeentelijke nodig zijn. De RSW vormt de basis en een handreiking om met andere gemeenten en partners het gesprek te voeren. Met een afwegingskader dat we samen hebben opgesteld. In de RSW wordt wederom eerst ingezet op het terugdringen van de warmtevraag. Regionale warmteopties die naar voren komen zijn o.a. (industriële) restwarmte, aquathermie, geothermie en zonthermie. Ook de inzet van duurzame gassen (groen gas, biogas en waterstof) komt actief aan bod. Voorzien is dat deze in ieder geval tot 2030 slechts met een gering volume beschikbaar zijn voor de gebouwde omgeving en dat hiervoor ook nationale strategische keuzes moeten worden gemaakt.

Overigens is uit recente gesprekken met oa de Provincie gebleken dat er in de toekomst kansen liggen op het gebied van restwarmte vanuit de Kanaalzone. Deze zijn nog niet nader uitgewerkt en inzichtelijk gemaakt maar zullen bij de nadere uitwerking zeker onderzocht worden.

Vervolgstappen

We gaan regionaal en lokaal inzetten het bieden van handelingsperspectief. Dit doen we met behulp van gebiedsgerichte en doelgroepgerichte activiteiten.

Na vaststelling van onderliggende stukken gaan we deze visie vanaf 2023 verder concretiseren in wijkuitvoeringsplannen (WUP). Voordat we verder aan de slag gaan met deze zogenaamde gebiedsgerichte aanpak zal in 2022 eerst een nadere verkenning plaatsvinden. Aan de hand van beschikbare data, klimaatadaptatie en andere geplande werken van onze gemeente en partners en sociale warmte in de samenleving gaan we na waar een gebiedsgerichte aanpak kan en waar de startkansen aanwezig zijn. Aan de hand van deze gegevens is het mogelijk verder in te zoomen en mogelijke clusteringen inzichtelijk te maken. Het aardgasvrij maken van wijken middels een wijkuitvoeringsplan is op dit moment nog niet op

grote schaal haalbaar en betaalbaar. Pas in het wijkuitvoeringsplan maakt de gemeenteraad de definitieve keuze over hoe en wanneer de wijk aardgasvrij wordt.

Er ligt ook een belangrijke opgave bij de inwoners zelf. Om individuele gebouweigenaren te faciliteren, te stimuleren en te motiveren om aan de slag te gaan met warmtebesparing en de transitie naar aardgasvrij, stellen we parallel aan de voorgenoemde aanpak een doelgroepgerichte aanpak voor. Deze aanpak staat los van de WUP. Deze aanpak gaat met name in op de natuurlijke momenten (zoals verhuizen of verbouwen) van de individuele gebouweigenaren.

We zullen in goed overleg met de RMDO uitwerken hoe we de bewoners zo optimaal mogelijk kunnen ondersteunen in de transitie. Zij hebben hiervoor schriftelijk ook aandacht gevraagd en de afspraak is met hen gemaakt dat zij betrokken zullen worden bij het vervolgproces na vaststelling van de TvW en de RSW. Dit in navolging op de communicatie die reeds met de RMDO en inwoners heeft plaatsgevonden ten tijde van het opstellen van beide documenten.

Naast de inhoudelijke communicatie vragen we, vanuit Zeeuws perspectief, met bijgevoegde brief aan de VNG en het Rijk ook aandacht voor een aantal zaken (zie bijlage). Middels deze brief willen wij kenbaar maken dat wij de ambitie hebben hier ook uitvoering aan te geven maar dat dit enkel mogelijk is wanneer het Rijk ons daar de (financiële) middelen voor levert. Gemeenten kunnen zelf uiteraard een bijdrage aan leveren maar niet zonder expliciete tegemoetkoming vanuit het Rijk.

Financiën
In de decembercirculaire 2019 is een bedrag beschikbaar gesteld door het Rijk voor de uitvoering van de transitie. Deze middelen zijn in 2019 toegevoegd aan de algemene reserve om op een later moment beschikbaar te kunnen stellen. Om de uitvoering van de transitievisie vorm te gaan geven in 2022, verzoeken wij u om deze middelen voor 2022 beschikbaar te stellen.

Bijlage(n):

1) Transitie visie warmte
2) Regionale Structuur Warmte
3) brief Rijk en VNG

DE RAAD VAN DE GEMEENTE SLUIS

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. ; 16 november 2021

gelet op artikel ; 2 klimaatwet, het klimaatakkoord van 28 juni 2019 en de Regionale Energiestrategie Zeeland 1.0

BESLUIT:

De gemeenteraad besluit:

1) de Regionale Structuur Warmte (RSW) vast te stellen;
2) de Transitievisie warmte (TVW) vast te stellen en bij het Rijk en de VNG kenbaar te maken dat de gezamenlijke ambities niet verwezenlijkt kunnen worden zonder Rijksbijdragen middels bijgevoegde brief.
3) de middelen die bedoeld zijn voor de TWV en onderdeel waren van de decembercirculaire 2019 (€237.000,-) in 2022 beschikbaar te stellen.

Sluis, 16 november 2021

DE RAAD VOORNOEMD,

De griffier,	De voorzitter,
mr. P. T. G Claeijs	mr. M. M. D. Vermue